

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsako leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hoče sam pošt, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kranjsko ljudsko šolstvo in učiteljstvo.

(Dopis iz učiteljskih krogov z dežele.)

I.

Dognano je, da stoji Kranjska glede ljudskega šolstva med avstrijskimi kronovinami na predzadnji stopinji. Dolgo vrsto let je bila šola poklicanim in naprednim krogi ne tako potrebno zlo, katerega sicer niso zatirali kar naravnost, a za razvoj in napredek šolstva pa ti krogi niso prav nič storili, ne mené se za pregovor, ki pravi: »Stillstand ist Rückstand«. Da se je s takim postopanjem napeljavala voda na klerikalni mlin, je umevno samo ob sebi; zato so klerikalci tudi s prav malim trudom zavirali razširjenje in ustanavljanje šol. Zelo previdno, pa z velikim vspehom so vplivali tudi na šolski obisk in to tem laglje, ker so naši krajni šolski sveti večinoma v klerikalnih rokah. Šolske zamude so se vedno opravičevale, in sicer s prozornim namenom, da se na eni strani prikupijo svojim volilcem, na drugi strani pa zato, ker predobro vedo, da s takim postopanjem najbolj zavirajo napredek in razvoj ljudskega šolstva. Pa tudi opravičeni zahtevi učiteljstva za povišanje plač so se klerikalci do danes še vedno protivili z vsemi štirimi. In to je tudi z ozirom na njih program, v katerem je zatiranje ljudskega šolstva in zapostavljanje ljudskega učiteljstva ena izmed prvih točk, lahko umevno. Na našem velikonočnem impozantnem shodu so igrali klerikalni poslanci in njih pristaši ulogo hinavcev. To je pokazal kar naravnost njihov voditelj dr. Šusteršič, ki je odkrito povedal, da raje razbije deželni zbor, kakor bi pa privolili v povišanje učiteljskih plač!

Pisec teh vrstic je pa slišal na lastna ušesa iz ust duhovnika, kateri

je povišanje učiteljskih plač spoznal kot opravičeno in potrebno, pristavil je pa, da klerikalna stranka v to nikdar ne more in ne sme privoliti, ker bi si s tem kar naravnost izpodkopala svoja lastna tla! Javna tajnost je tudi, da je vsa obstrukcija v kranjskem deželnem zboru naperjena v prvi vrsti proti povišanju učiteljskih plač! V poučenih krogih se zatrjuje, da sta narodna napredna stranka in pa stranka veleposestnikov pripravljene glasovati za korenito izboljšanje učiteljskih plač, kakor hitro se snide deželni zbor. Ali kaj hočemo! Deželni zbor ni in tudi povišanja učiteljskih plač ne more tudi naš najboljši prijatelj izvit kar iz trte. Kaj je pa storiti v teh razmerah s šolstvom? Saj je znano, da so vse sosedne in tudi druge kronovine za desetletja pred nami. Kriv temu je v prvi vrsti sistem, kateri je iz štedljivosti in mogoče tudi vsled vpliva klerikalcev po Pirkerjevi smrti poveril vse kranjsko šolstvo, srednje in ljudsko, enemu samemu nadzorniku, kateri pa, če bi bil tudi kos svojim nalogi, vsled preogromnega dela ni mogel vsemu kaj. Za izboljšanje metode in za izboljšanje notranje uredbe šolstva se po Pirkerjevi smrti ni prav nič storilo. Vse je šlo lepo počasi in po starem naprej. Učiteljstvu je zšlo to počasno »delovanje« že kar v meso in kri. Ali naj bi šlo tako dalje toliko časa, da se najprvo uredi učiteljske gnotne razmere? Na prvi hip bi marsikdo temu pritrdil. Kdor pa vidi nekoliko globlje in dlje pred sabo kakor samo eno ped, kdor je istinit prijatelj našega naroda, mora pritrditi, da tako ne more iti dalje, ker se z zanemarjenim šolstvom potiska naš narod v vedno večjo nesrečo in pogubo.

Javni shod političnega in gospodarskega društva „Zora“ v Kamniku.

(Izvirni dopis iz Kamnika.)

V nedeljo se je vršil v Kamniku javni shod političnega in gospodarskega društva »Zora«.

Predno pa objavimo izid shoda, naj nam bode dovoljeno očitati to mlado politično in gospodarsko društvo, njega osnivanje, smoter in delovanje.

Kamnik je prijazno mestice na Kranjskem, kamor zahajajo kaj radi letoviščarji in prav vsled tega prometa s tuji začeli so se Kamničanje zavedati svoje resne naloge, katero mora vpoštevati dandanes vsak človek, ki si hoče poštenim potom priskrbeti tista sredstva, katera naj preživljajo njega in njegove drage, to je naloge podjetnosti. Prav vsled tega izvirnega greha začela je davčna oblast že pred par leti preganjati ves življ kamniškega okraja s svojim krutim odmerjenjem davkov.

Kdor pozna Kamnik in njegovo okolico, uvidi na prvi mah, da je ljudstvo zlasti v Kamniku, zelo zelo navezano na promet tujecev, kajti zemlja sama ne donša nikakor zadosti, industrije, izvzemši v Domžalah, ni skoro nikjer, trgovina in obrt pa vsled še ne podaljšane železniške in cestne zveze s sosedno Štajersko hirta in umirata na sušici. Če si pa ljudstvo s svojo pridnostjo in razumom hoče priskrbeti svoj vsakdanji kosček kruha, pa že davčna oblast to pogleda s takim kukalom, da je stvar vsaj desetkrat povečana in prav za to se ljudje v kamniškem političnem okraju obdačujejo tako grozovito krivično, kakor sicer nikjer na celim Kranjskem. Proti tako krivično odmerjenim davkom so se posamezni interesenti pritoževali in branili čestokrat, a vselej zaman in nasprotno

so se jim davki sistematično povečali leto za letom, in prav vsled takih in enakih krivic od strani oblasti (ne samo davčnih) so bili trezni možje kamniškega okraja primorani pričeti misliti na to, kako bi se organizirali in z združenimi močmi napravili konec takim in enakim, lahko bi rekel, protipostavnim krivičnostim. Ker si pa precej močno stojata v nasprotju tudi obe slovenski politični stranki, ustanovilo se je nasproti krivicam v gospodarskem in političnem okraju »Politično in gospodarsko društvo »Zora« v Kamniku» za politični okraj kamniški.

Društvo je ustanovljeno na zdravi narodno-napredni podlagi in faktično eksistira že skoraj dve leti. Dasi se gospodje voditelji tega društva popolnoma zavedajo svoje velike in težke naloge, je bilo vendar popolnoma nemogoče pričeti takoj z delovanjem na zunaj, ko se je moralo vendar gledati na to, da se notranje stvari spravijo najprvo v red in da se društvo vsaj kolikor toliko materialno postavi na lastne noge, to je, da si pridobi nekaj gotovine, s katero lahko prosto razpolaga. Toda preje kot se je točka društvenega programa popolnoma izvršila in uresničila, so davčne razmere, katere so naravnost vneboupijajoče in pri katerih bi radi nekateri gospodje postali dvorni svetniki, da bi potem lažje pri polnem kozarcu znanega »Vermutax« v javnih lokalih spali, društvene voditelje izzvali na neizprosni boj.

Vsled tega je to še mlado društvo pričelo izvrševati svoj program in bojevati se proti krivičnostim, ki se godijo temu že tako preobdačenemu prebivalstvu kamniškega političnega okraja, kajti na pritožbe in ugovore posameznikov se ti gospodje, ki bi morali žalostni gospodarski položaj našega trgovca, kmeta in obrtnika sami poznati, ozirajo le bore malo in v 99 slučajih od sto pa celo nič.

Društvo je tedaj sklicalo javni shod, da na istem proti takim razmeram protestujejo glasno in javno združeni davkoplačevalci vseh stanov brez razlike strankarstva, kar je v tem slučaju edino umestno in pravilno.

Točno ob 4. uri popoldne otvoril je društveni predsednik in župan kamniški gospod Josip Močnik napovedani shod, pozdravil zborovalce ter jim predstavil vladnega zastopnika g. pl. Banizza, c. kr. okrajnega komisarja in na to dal besedo g. J. Fajdigi, kateri je v čez pol ure trajajočem govoru naslikal prav izvrstno vse kričeče razmere. Žal, da nam ni možno napisati celega tega izbornega govora, v katerem je goj špod govornik s številkami navajal fakta iz uradnih listin, kako so se nekaterim strankam v enem letu povišali davki od 32 na 48 K; od 36 na 124 K, od 30 na 88 K in od 54 na 258 K. Te številke pač dovolj jasno govore, da se gospodje uradniki pri odmeri davkov ne znajo ali pa nečejo informirati o pravem stanju obrta ali trgovstva in da prav nič ne jemljejo v poštev, da se vsled množanja ljudstva pomnožujejo tudi trgovci in obrtniki, zlasti mali obrtniki, in da z naraščanjem ljudstva naraščajo tudi življenske potrebe, za katere ljudstvo denarja ne more iz rokava stresti. Prav dobro je je pogodil gospod govornik, ko je rekel, da ti gospodje odmerjevalci pač ne vedo, kaj se pravi trgovcu in obrtniku delati s tujim kapitalom, na kojega je danes navezana večina trgovcev in obrtnikov in da ti gospodje odmerjajo največ po tem, kdo nosi boljšo ali slabšo suknjo.

Dokazi krivic po številkah so se g. Fajdigi res prav izborno obnesli in gospodje interesentje naj bodo temu možu poštenjaku hvaležni za njegov trud, katerega je imel z nabiranjem materiala.

LISTEK.

Šport pri ameriškem ženstvu.

Tisti časi so minili, ko je človek mogel mlado Amerikanko predstavljati si le na gugalnem stolu z »novelo« v roki, brez dela tje v en dan živečo. Kakor so zastopani ekstremi v vsem, kar ta čudovita, iz najrazličnejših elementov sestavljena dežela proizvaja, tako se je tudi iz lene Amerikanke, kateri je vsak korak preveč, razvil popolnoma različen tip: atletsko dekle!

Ko bo sedanja generacija postala starejša, se bo naravno tudi med starejšimi ženami pokazal velik prekrat. Ne kakor bi bila danes starejša Amerikanka popolnoma indolentno bitje. Mnogo je dokazov za živahno podjetnost ameriških dam. Nastala je cela vrsta tipov, kateri so v živem nasprotju leno živeči ali samo denar svojega moža brezmiselno zapravljajoči Amerikanki.

Toda kar prinese šole prihodnost, to je tudi telesno delujoča starejša žena. Jaz menim kot tip, kajti eksemplarov žen srednjih let, ki so dobre pešice, kolesarice itd. se tudi dandanes ne manjka.

Istovrstna vzgoja dečkov in deklic v znanstvenem oziru, skupne ali vsaj natančno po istih načelih urejene šole so vsekako največ nato vplivale, da se je pričelo telesni vzgoji in posebno športu med deklicami pripisovati skoro ravno taka važnost, kakor med dečki.

Telovadni pouk na javnih šolah zaostaja za onim v Nemčiji, in v kolikor se je povzdignil je to pripisovati glavno tujemu vplivu. Proste vaje so že delj časa običajne, telovadba na orodju šele nekaj let, imenuje se »Gymnasiumwork«, po staroklasičnem vzgledu in pri vsaki šoli je sedaj jeden »Gymnasium« tako za dečke, kakor za deklice. Toda na javni dnevni šoli ni posebnih učiteljev ali učiteljic za telovadbo — tukaj morajo redni učitelji skrbeti za to, samo za višje šole so nastavljeni posebni učitelji — tudi ne nosijo učenci posebnih telovadskih oblek. Drugače je to v gimnazijah, ki so kot privatna podjetja ustanovljena samo za »Physical Culture« (gojitev telesa), tukaj se nosijo posebna, telovadskim oblekam slična »Gymnasium suits«.

Tako je tudi v šoli profesorja Feliksa Adlerja, katero je ustanovil on, ustanovitelj in voditelj etične družbe, kot nekako vzorno šolo. Gojitev npravnosti mesto veronauka je

glavni element, na katerem se je sedaj založila šola. Tukaj se poučuje tudi rokodelstvo — rezlanje, tesanje, kakor tudi modelovanje — kot eno glavnih vzgojevalnih sredstev. To gibanje se je iz te šole razširilo po celi deželi, in danes se tudi v javnih šolah precej časa posveti poučevanju rokodelstva, akoravno se ne drže tako skrbno izdelanega sistema, kakor v šolah etične družbe.

Toda v zadnjih treh letih se je na javnih šolah odprlo gimnastiki in rokodelstvu obširnejše polje s tem, da so se ustanovile šole med počitnicami. Ameriškim razmeram primerno imajo šole poletu dvamesečne počitnice. Kdorkoli zamore gre na deželo, kdor tega ne more, dela izlete na glavnemu mestu tako bližnje morsko obalo, toda koliko otrokom je oboje odvzeto! Kajti primeroma zamore vendar le majhen del revnih otrok bivati v dobrodelnih zavodih, ki so ustanovljeni za vsprejem istih pri poletnih izletih.

Mnogo revčkov ne more nikdar v vsem svojem življenju plezati na drevesa ali se igrati s školjkami, morajo se takoj zglasiti k delu, ako se konča šola in skušajo prinesiti domov eden ali dva dolarja na teden kot raznašalci ali kaj drugega. Potem ostane še veliko število otrok,

katerim ni usojeno nikako bivanje na deželi, ali so vendar prosti tlake v vročem poletju, katerim ostane cesta ali vroča najemniška hiša edini prostor za njihove poletne igre. Njim se sedaj odpro šolska poslopja, gimnazija, v javnih parkih se jim določi posebna igrišča, ravno tako na odpočivališčih ob Hudsoni in »East-River«. V vseh javnih mestnih kopališčih se podeljuje brezplačni pouk v plavanju.

V teh letnih šolah o počitnicah, za katere so nastavljene posebne učne moči, zavzema najobširnejše polje rokodelstvo in gimnastika — lahko se reče, da se skoro samo tem strokam posvečena, izhajajoča iz pravilnega izvajanja, da se mora duh odpočiti in da služi letni pouk okrepitvi telesa in telesni izurjenosti. V Novem Yorku se je to poletje otvorilo nad 150 letnih šol in več kot 1000 učnih moči je tu nastavljenih. Pred kratkim se je pričel prvi teden teh letnih šol in potem ako se več ali manj otrok zglašijo — kajti za letne šole ne velja šolska obveznost — se nastavi več ali manj učiteljev in učiteljic. Šole o počitnicah so kakor vse javne šole brezplačne.

Dečki delajo zelo lična dela v venecijanskem železju, rezljajo, pletejo košarice, se bavijo z mizar-

skimi deli. Tudi se ne telovadi samo, temveč se pod nadzorstvom in po navodilih učitelja goji tudi šport, ne samo »base-žoga«, temveč tudi sedaj zelo priljubljeni »Lacrosse« se je to poletje vpeljal na šolskih igriščih. To je Indijancem vzeta igra, ki ima nekaj sličnosti s Tennisom, samo da so lovilne mreže mnogo večje in močnejše. Igralci so razdeljeni na dve partiji, in vsaka skuša drugi prepričati, prignati malo žogo v mreže, ki so nastavljene na obeh koncih igrišča. Igra je jako prijetna, toda vendar nastanejo, akoravno je dosti ljubkejša in krotkejša kakor metanje žoge z nogami, dostikrat ljuti boji med nasprotniki, ki ne izključujejo tudi manjših nezd. Deklice dosedaj še ne igrajo te igre, zato pa tem živahnejše gojijo »Basket-Ball«, katere cilj je tudi, spraviti žogo v košare, ki so nastavljene na obeh koncih, toda tukaj se igra z veliko žogo, brez lovilnih palic — katere se dostikrat porablja za kaj nerahel dotikljaj nasprotnika — torej so poškodbe redkejše. Tudi dečki in mladeniči igrajo Basket-Bal in dostikrat se zbere skupina deklic in skupina dečkov k tekmovalnemu boju.

(Dalje prih.)

Na to je nastopil g. I. Polak, kateri je istotako ožigosal in kritikoval davčne razmere in tužni položaj prebivalstva kamniškega okraja v precej dolgem govoru, in izrekel v občo odobravanje željo, da se ljudje, ki s takimi krivicami grenijo že itak revnemu prebivalstvu življenje tega sveta prestavijo in nadomestijo z pravičnejšimi.

Z občudovanja vrednim pogumom pa je nastopil priprost kmet iz zgodovinsko znanega Črnega grabna, ki se je kakor vsi govorniki bridko pritoževal proti vladajočim razmeram. Res se mora tudi tam ljudem slabo goditi, ker so tako daleč poslali na shod svojega zastopnika, da se tam poteguje za njihovo pravico. „Saj davki“ pravi govornik, „se morajo plačevati, ali krivično odmerjeni dači se mora vstavljati vsak človek, če je še tako dober in prijeten državljan.“

V enakem zmislu govoril je tudi društveni podpredsednik g. dr. Kraut, kateri je sestavil tudi naslednjo resolucijo, ki se je odposlala na visoko c. kr. finančno ministrstvo:

Resolucija.

Na javnem shodu političnega in gospodarskega društva „Zora“ v ogromnem številu zbrani davkoplačevalci vseh stanov iz Kamniškega političnega okraja ogorčeno protestujejo proti načinu odmerjenja davkov za ta okraj, ki ne jemlje nobenih ozirov na resnične pridobitne in življenske razmere posameznikov, ki dosledno prezira od davkoplačevalcev navedene, za razsodjo dohodkov važne podatke, ki na umeten način ustvarja na papirju neko blagostanje, kojega dejansko ni in tako pride do pomotnih sklepov, kateri zvišujejo davke, ki so v kričečem nasprotju z resnično davčno močjo okraja in katero odmerjenje pripravlja pravi propad gospodarskemu razvoju celega okraja in posebno tudi Kamniku kot daleč okrog priljubljenemu letovišču in vsled tega prisiljo in zahtevajo zborovalci v imenu celega okraja in Kamniškega mesta, da napravijo višje pristojne oblasti označenemu odmerjenju davkov zaslužen konec.

To resolucijo so zbrani zborovalci soglasno sprejeli.

Toda odveč bi bilo, ko bi še nadalje popisoval vse tozadevne pritožbe ki so se ravno pri tem zborovanju slišale, reči se mora samo eno, in to je politično in gospodarsko društvo „Zora“ je pričelo res izvrševati svoj program in želeli bi bilo, da bi ta shod imel za davkoplačevalce obilo dobrih uspehov. „Zora“ oziroma nje gg. odborniki naj si vzamejo za parolo, da ne prej odnehati, dokler ne izboljšajo ljudstvu njegovih pravic, katere jim pristajajo po vseh zakonih. Narod kamniškega okraja pa naj si naloži za sveto dolžnost, to društvo podpirati in se v društvu opisovati, kajti z naraščanjem članov bode društvo postalo faktor, katerega se bode moralo povsod in pri vsaki priliki vpoštevati in kdor se drži gesla, da vsi skupaj več storijo kakor pa vsak po-

sameznik, bode tudi društvu pristopil. Politično društvo „Zora“ ima z večeršnjim dnem zaznamovati lep dan v spominsko knjigo in člani društva kličejo odboru „Naprej za pravico in resnico, vsi za enega, eden za vse.“ Tudi v kamniškem okraju naj zasine zora, katera naj prinese trpečemu narodu boljših dni.

Shodu je prisostvovalo par sto davkoplačevalcev in je bila tudi okolica kamniška dokaj častno zastopana.

Ogrska kriza se po- ostruje.

Kratka je bila slava grofa Khuena Hedervaryja na Ogrskem. Se še ni dobro naselil v Budimpešti, ko že mora svoje stvari spravljati skupaj za odhod. Demisija Khuenovega kabineta se mora izvršiti, bodisi da se to zgodi takoj ali pa še le čez teden dni. Dogodki zadnjih dni so mu izpodkopali tla. Da bo odstopilo celokupno ministrstvo in da bo cesar demisijo tudi sprejel, o tem priča najbolje dejstvo, ker je bil grof Štefan Tisza v naglici pozvan k cesarju v Iši. Grof Khuen počaka le, da ga komisija o Szaparyjevi aferi zasliši, nato pa se poda takoj k cesarju v Iši, da mu izroči demisijo.

Usoda Khuenovega kabineta bi se bila odločila že v soboto, ako bi bila ministra Lukacs in Lang doma. Vsled tega se ni mogel vršiti ministrski svet, temuže je grof Khuen poklical ostale člane svojega kabineta k tajnemu sestanku v svoje stanovanje. Že na tem sestanku se je odobrila demisija celokupnega ministrstva.

Demisija hrvaškega ministra dr. Tomašiča, ki je obudila v vseh političnih krogih toliko senzacije, še ni sprejeta ter je grof Khuen baje pregovoril Tomašiča, naj še potrpi nekaj dni, da — gresta skupaj kot dobra prijatelja.

Baron Dezider Banffy se je izjavil o grofu Khuenu: „Položaj grofa Khuena je nezdržljiv. Ne moremo se ubraniti sumnje, da grof Szapary ni iz lastnega nagiba in iz lastnih sredstev izvršil podkupljenja. Proti grofu Szaparyju se mora uradno postopati z disciplinarno preiskavo. Parlamentarna komisija je čisto navadna komedija. Grof Khuen mora iti in za njim mora priti nepristranski politik, n. pr. grof Julij Szapary.“

O aferi Szapary Dienes se je vršilo večeraj v parlamentarni komisiji nadaljno zaslišavanje. Prijavile so se nove priče, med njimi grof Mih. Karolyi in grof Aleks. Teleki. Najprej je prišel znani blamirani posl. Olay ter izjavil, da ne izroči komisiji napovedanega gradiva, dokler je še grof Khuen ministrski predsednik. Imenoval pa je urednika Moraya in E. Ritterja za

priči, češ, da imenovana dva vesta, od kod je prišel denar in kako se je porabil. Posl. Polonyi je vprašal govornika: »Rekli ste v soboto, da vam je znano, da so tudi drugi poslanci bili podkupljeni. Pozneje ste to izjavo popravljali.« — Olay: »Ker je bila neresnična.«

Potem je bil zaslišan nemški urednik Singer, ki je tajil, da bi bil prišel v uredništvo »Magyarország« nagovarjat zoper obstrukcijo. V ostalem pa se je zvijal, kakor poprej grof Szapary ter na najvažnejša vprašanja ni hotel odgovarjati. Glede denarja je izpovedal, da ga je res dal grof Szapary, ki je opetovano prosil, naj nihče o tem ne izve, najmanj pa ministrski predsednik. Izjavil je tudi grof, da bi rad dal celo svoje premoženje, ako bi mogel napraviti konec obstrukciji. Singer je tudi povedal, da sta z Deakom obvestila telefonično Dienesa v Berlin, naj beži iz Nemčije, ker ga zasledujejo.

Grof Teleki je le izpovedal, da je on interveniral pri justičnem ministrstvu, da se je Dienes pustil na svobodi. Zakaj je to storil, ni hotel povedati.

Vsa ogrska aristokracija in magnati se trudijo, rešiti grofa Szaparyja. Proglašiti so ga hoteli za duševno abnormalnega ter so iskali tudi zdravnike, ki pa niso hoteli napraviti takega spridevala. Vsi sloji so ogorčeni vsled te nove korupcije. Sedaj je zamotan v Szaparyjevo afero tudi njegov namestnik, ministrski svetnik Tibor Gaal. Afera vsled tega kolosalno narašča.

Volitev novega papeža.

Za dogodke v konklaveju se ne brigajo toliko katoliški verniki kot politiki in diplomati. Saj za prve je pač vseeno, kdo zasede stolico sv. Petra. V verskem oziru bo moral iti dosedanja pota najsi postane papež kdorkoli. Drugače je glede političnih vprašanj. Kardinali-papabili so vsi politiki, in sicer navadno boljši politiki kot dušni pastirji. Vsak ima svoj politični program. In zato državam ne more biti vseeno, ali postane papež kardinal, ki obsoja italijansko državno politiko, ki je za obnovo papeževine države, ali ki je protivnik trozveze. Kot nasprotnika trozveze veljata pred vsemi kardinali Rampolla in Gotti. Ker je med italijanskimi politiki istotako večina tistih, ki mrze trozvezo, bilo bi jim iz političnih vzrokov celo ljubo, ako bi bil izvoljen Rampolla. Tisti Italijani pa, ki uvidevajo blagor trozveze za Italijo, pozivajo avstro-ogrsko in nemške kardinale, naj store vse, da ne bo Rampolla izvoljen. Kardinal Rampolla se je namreč krčevito oklenil svoječasne izjave papeža Leva XIII, ki je želel, naj bi se s Francosko in Rusijo skle-

nila trozveza. V Rimu živijo te dni ob najbujnejših fantazijah. Dasi ne prodra iz konklavea niti znak, razun gostega dima, ki naznanja, da se kardinali še niso zedinili, vendar širijo žurnalisti najraznovrstnejše novice. Tako se je v nedeljo enkrat razneslo, da ima Rampolla 30 glasov, takoj na to pa je imel zopet večino Vanutelli. Vse je seveda prazno ugibanje.

Politične vesti.

— Odprava zakona o sladkorni kontingenti. Danes izide cesarjeva naredba, s katero se odpravi zakon o sladkornem kontingentiranju, ker le na ta način je mogoče avstrijski sladkorni industriji ostati pri bruseljski konvenciji.

— Za splošno volilno pravico so imeli češki socialisti v Brnu pretečeno nedeljo shod. Po shodu so hoteli po mestu demonstrirati ter so napadli policijo s kamenjem. Zaprtih je bilo več demonstrantov.

— Stroški papeževine volitve. Konklave za papeža Leva XIII. je veljal 950.000 K. Za sedanjí konklave so proračunili 750.000 K, katera svota pa ne bo zadostovala.

— Dogodki v Macedoniji. V Deagaču so baje vstali razdajali dva železniška mosta ter pisali železniški upravi, naj se vstavi promet, ker bodo sicer nadaljevali razdiranje prog. V Zajardeniju je 60 vstašev odpeljalo več mohamedanov, v Sepatolu pa so umorili šest mohamedancev. V solunjski trdnjavi Tofane se je razpočilo več bomb, vsled česar je bilo ubitih več vojakov.

— Ruski car biva v Szarovu, kjer je pomagal osebno z velikimi knezi in opati prenesti krsto svetega Serafina v katedralo.

— Stoletnica vseučilišča v Heidelbergu se praznuje te dni. Vseučilišče je bilo ustanovljeno sicer že leta 1386. ter je najstarejše v Nemčiji, a obnovil ga je badenski vladar Karl Friderik I. 1803.

— Za zблиženje med Francosko in Angleško so imeli francoski parlamentarci sestanek v Bordeauxu. Zedinili so se tudi za sklenitev trgovske zveze z Angleško, Severno Ameriko in Rusijo.

— Španski kralj Alfonz potuje po deželi, ker še mnogo pokrajin ne pozna. Pozneje se poda v inozemstvo obiskat nekatere vladarje.

— Iz Marokka se poroča, da je bil pretendent v neki bitki težko ranjen ter je za ranami umrl. Marokanski Berberi so napadli trgovsko družbo v Tuatu, odvzeli so 50 na tovorjenih velblodov ter ubili 18 oseb.

Šuklje pred volilci.

II.

Šuklje v Ribnici.

Predragi rojaki! Tukaj na teh tleh bi moral poklekni in se vroče zahvaliti Bogu za milost, ki mi je prišla iz tega slov. sveta. Začel sem že na Dunaju par let hoditi v cerkev, katere prej dolga leta nisem videl od znotraj, pripravljal sem se za poslanstvo, h kateremu me zdaj kliče Bog, a bil sem še človek navdan z vsemi grdimi strastmi in posebno z ono, da obgrizem ljudi, ki so mi na poti. Dr. Šustersiž je nekdanj proučitelj v meni toliko jeze, da se mi je žolč skoraj razlil po zgornjih. Obol el sem. Ko sem okrev al, sem se hotel maščevati nad dr. Šustersižem kar le mogoče krvavo. Streljal sem nisem mogel, ker še nisem imel plave krvi in ker sem sklenil postati uzor-katolika. Nastopil sem pa pred svojimi prejšnjimi liberalnimi volilci, kajti vi me tedaj še niste smeli poslušati. Prišlo je na moj poziv nekaj teh „borniranih liberalcev“, a večina mi ni več zaupala. Tam sem trgal in kakor sem bil prepričan, raztrgal dr. Šustersiža „do fermenta“, tako, kakor sem danes prepričan, da sem v „Slovencu“ na drobne kosce razsek al v pretečenem letu in letos nekega bivšega prijatelja izmed liberalcev, ki se je osmelil, moje načrte križati in se sploh meni — protiviti. Bil sem prepričan, da je bil dr. Šustersiž vsled teh mojih udarcev v vaši stranki mrtev, ker razkazal sem vam ga kot največjega neumneža, ki ga nosi slov. svet. Sebe sem postavlj al kot največjo luč na slov. obnebu. Smel sem pričakovati, da pridete s cerkvenimi zastavami in najlepšim nebom pomene. A dr. Šustersiž ni bil smrtno zadet, božja roka ga je čuvala, odgovarjal mi je kakor gromenje v hudi uri na teh, zdaj zgodovinsko važnih vaših tleh; vi ste bili priče, ko se je bil sveti Duh iz njega oglasil. Kar le iskro se je božjih besed in te iskro so doletele tudi mene, iz Savla postal sem Pavel. Na teh tleh stojim zdaj, kjer mi je pokazal dr. Šustersiž pred leti, kaka duševna in gmotna reva sem proti njemu in takoj javno ga prosim najpogostejše odpuščanja. Vi, ki ste bili tedaj priče, ko je govoril sv. Duh na usta dr. Šustersižu bodite tudi danes priče, ko slovesno izjavljam pred slov. svetom, pred Evropo in Ameriko, da me je vodil tedaj sam zlodej, ko sem se zaganjal v tega, iz dobrotnih nebes Slovence poslanega moža. Mislim sem dotle, da sem najpametnejša glava vsaj v Evropi, a iz tega vašega kraja mi je zagrmel glas, ki mi je rekel, da sem proti dr. Šustersižu ubog črvic. Še danes se tresem.

Premislite, dragi moji rojaki, kdaj že je vedel dr. Šustersiž, da je edina srečna pot zanj v varstvu farozva, kdaj že je isti pravil tudi vam kmetom, da je tudi za vas edina rešitev, ako dušo in telo izročite božjim namestnikom. In dr. Šustersiž je le pravnik, jaz zgodovinar, ki se da videti; pogledati! Iskal sem svojo srečo mej posvetnimi vladnimi ljudmi, iskal jo mej liberalci, našel sem jo le, ko sem se najodkritosrčneje spravil z dr. Šustersižem, ga prosil odpuščanja za vse osle, ki sem mu jih kedaj vrgel na glavo in za vse hudobije, ki sem jih pregrešil ves čas dr. Šustersiževga politikovanja v vaši stranki proti njemu. Veliko njegovo srce mi je odpustilo. Srečen sem, da zamorem sodelovati pod njegovim uzornim vodstvom za svoj in vseh Slovencev in avstrijskih katolčanov svetni in

Renegat.

Povest iz tržaškega življenja.

(Po resničnih dogodkih spisal I. B.)

II.

Tržaški namestnik, baron Depretis, je bil majhen, širokopleč mož z rumenkasto »cesarsko« brado, od katere se je kaj čudno razlikoval njegov debeli rudeči nos. Bil je jako ošaben mož, nekaj absolutist in je počenjal kar je hotel, ker je njegova beseda celo pri cesarju včasih več zalegla, kakor beseda samega ministrskega predsednika. Namestnik je samo vladal na Primorskem, delal pa je njegov dvorni svetnik vitez Rinaldini, ki je bil duša vse politične uprave in je skrbno pripravlj al vse, da barona Depretisa — izpodrine in se vsede na njegovo mesto.

— Torej, povejte mi, kako ste opravili pri ekscelenci, je vprašal dvorni svetnik vitez Rinaldini, ko je bivši stotnik Viktor Rinaldin stopil v soho in se mu je zahvalil, da ga je namestniku priporočal kot »zaupnika«.

— Prav dobro, je odgovoril Sanein. Ekscelenca je bil kratkih besedij, a kar je povedal, je bilo tehtno. Za sedaj mi je naročil, naj

zasledujem, kaj se godi med Slovenci — nekaj menda pripravljajo — nekaj posebnega.

— Ah, kaj je to! Slovenci vedno in vedno pripravljajo kake akcije, a vedno običje sredi teh priprav. Še nikdar niso nobene akcije do konca dognali. Tako se je rog al Rinaldini in potem s pritajenim glasom dostavil: To je le začetek Vašega dela. Ekscelenca hoče poskusiti, če ste porabljeni. Ako dobi zaupanje do Vas, Vam poveri še druge naloge, saj policiji se ne izročajo delikatne zadeve in teh je v Trstu največ, te delajo vladi največ težav.

Rinaldini je bil Saneinu resnično naklonjen. Dasi sicer mož brez srca, ki je večkrat rekel, da zaničuje ljudi zato ker jih pozna, je vendar imel za Saneina mnogo simpatij, ker mu je Saneinov oče, še ko sta službovala v Benetkah pri neki priliki rešil življenje. Čut hvalečnosti je Rinaldinija vlekel k Saneinu in pa misel, da bo mož tudi njemu koristen.

Pogovor med Rinaldinijem je dolgo trajal, Sanein je dobil obširne informacije. Zapazil je hitro, da ga informira Rinaldini nekam v drugačnem smislu, kakor ga je malo

poprej informiral namestnik baron Depretis, ali delal se je kakor da bi ničesar ne zapazil.

Pri slovesu je Rinaldini vzel Saneina zaupno pod pazduho, mu lokavo pogledal v oči in dejal:

— Še nekaj. Nastavljeni ste kot osebni zaupnik ekscelence in jaz kot diskreten uradnik se seveda čisto nič ne vtikam v to. Ali morda Vam je znano, da sem pravzaprav jaz tisti, ki vodi vso politično upravo na Primorskem...

— Vem, gospod dvorni svetnik. — In kot dejanski namestnik — to morate sami uvideti, je potrebno, da sem o vsem informiran.

— To je brez dvoma.

— Zato, prijatelj, bi Vas prosil, da mi olajšate moje težko stališče. Ekscelenca je tako čuden mož — malo govori — najraje bi vse prikril, dasi je to na škodo državi in vladi.

— Želite li, gospod dvorni svetnik, da tudi Vam pošlj am tiste informacije, kakor ekscelenci.

— Vidim, da ste razumem mož. Da, to bi rad. In jaz nisem nehvaležen! Nasprotno, kdor je moj prijatelj, temu sem tudi jaz prijatelj, boljši in hvaležnejši kakor — e —

— Razumem, gospod dvorni svetnik.

— Torej — pogodba je gotova. Kar sporočite ekscelenci, to sporočite tudi meni. Ekscelenca ima svojega človeka, ki bo posredoval med njim in med Vami —

— Da, je kratko rekel Sanein, a kdo da bo ta posredovalec, tega ni povedal.

— No, tudi jaz ne bom mogel direktno z Vami obdeevati. Moj prijatelj, moj zvesti somišljenik in podpornik, gospod Reinwelt — Rinaldini je te besede izrekel s posebnim poudarkom — pa ima prijateljico — in ta bo med nama posredovala, njej lahko vse zaupate, po njej dobivali bodele tudi moja naročila.

Odhajajoč je imel Sanein občutek, kakor da bi se bil hudiču zapisal. Bilo mu je jasno, da se ga bo porabljal za nečastne posle, da ga bodo sicer plačevali, a da ga bodo tudi zaničevali. A niti trenotek ni mislil, da bi opustil svoj namen, da bi prekal svojo obljubo. Trdno je bil sklenil, da hoče na vsak način obogateti. Podrl je vse mostove za seboj. Čez nekaj let, če se mu posreduje njegovi načrti, mora imeti toliko denarja, da bo preskrbljen za

vse življenje. Tedaj pa pojde daleč proč od doma, v kraj, kjer ga nihče ne pozna in kjer začne novo življenje.

Lotil se je takoj svojega dela — vohunstva. Brez težav je izvedel, da so Slovence sklenili uprizoriti večjo akcijo, ker se je od več kakor tisoč očetov podpisana prošnja za ustanovitev občinske šole v mestu položila ad acta, ne da bi se bila rešila. Čim je to dognal, je tudi že vedel, kaj mora storiti, da omogoči vladi vspešno obrambo. Lazil je okoli onih mož, ki so prošnjo podpisali in jih z raznimi obljubami in grožnjami skušal premotiti, da bi svoj podpis prekli cali. Nekateri so ostali trdni in se niso udali, drugi pa so šli v nastaveno jim past in podpisali protizjavo.

Ekscelenca je bil s tem vspehom jako zadovoljen in ko je častitljivi Nabrgoj nekega dne prišel prosit, naj namestnik vpliva, da se prošnja za slovensko šolo vendar reši, mu je baron Depretis smehljaje pokazal protizjavo mnogih na prošnji podpisanih mož in mu rekel:

— Mar hočete, ljubi gospod Nabrgoj, naj pride na dan, da stariši, ki so podpisali prošnjo sami, ne marajo slovenske šole?

rečni blagor. V tem prijaznem tržišču je zagledal naš dični Šusteršič luč sveta. Srečen kraj, sam Bog ga je ustvaril, ko je bil najboljša volje. Tu sem me vodila srce in um na božjo pot. Najboljše, kar mi preveča srce, kar rodi moji možgani, hočem razodeli vam ožim rojakom našega občana. Pred ožimi rojaki dr. Šusteršiča se spodobijo, da razvijam svoje državniške misli, narišem naše stališče na svetovnem pozorišču. Vi me boste razumeli.

Avstriji živimo v državi. To je skupno življenje nas avstrijskih prebivalcev. To ni prosto življenje, prepustno raznim močim gospodarstva, nagnenja, idej; naše življenje vodi gospodstva, ki urednjujejo to skupno življenje, če treba tudi s silo. To je življenje v državi. V tem okviru se da vladati na razne načine, iskati raznih smotrov. Vzemimo dve mogočih obliki. Ako jemlje država življenje na tem svetu le kot romanje, ki vodi do srečnega bivanja v večnosti, ako niso zemeljski smotri ljudi, ampak njihovo razmerje k Bogu glavno vodilo drž. delovanja, potem govorimo o božji državi. Ako se pa ne ozira država na bivanje onstran groba, ako le jemlje posvetne koristi državljanov, ali posameznikov, ali vseh kot gonilne sile njenega delovanja, govorimo o posvetni državi. (Dale prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani 4. avgusta.

— Trgovsko bolniško in podporno društvo. Nedeljski občni zbor je pokazal, da vladajo v tem društvu jako nezdružene razmere. Ne samo, da se v narodnem oziru ne postopa po načelih ravnopravnosti, tudi sploh se vidi povsod sovražnost proti slovenskim članom, ki sega celo tako daleč, da so hoteli nemški člani iztisniti iz odbora vse slovenske ude in sestaviti samonemški odbor. V soboto zvečer v ljubljanskih slovenskih dnevnikih objavljeni poziv nemškega agitacijskega odseka je poleg obstoječih razmer povzročil, da je nevolja prekipela. Iz dotičnega agitacijskega oklica izhaja, da smatrajo Nemci »Trgovsko bolniško in podporno društvo« za svojo posest in da polagajo na to, čeravno društvo ni politično, veliko važnost. Rečeni poziv nemškega agitacijskega odseka je tudi pomagal, da so se Slovenci brez posebne agitacije zbrali na občnem zboru v tolikem številu, da so imeli pompozantno večino. Izmed Nemcev je prišlo vse, kar je politično količkej pronancirano, celo stari gospodje, ki se že deset let ali več niso udeležili nobenega zborovanja tega društva. Načelnik direktorija, g. J. C. Mayr, je na tem zborovanju nastopal kakor kak paša. Ni se oziral na pravila, ne na stare navade in ni hotel dati na glasovanje predlogov glede odstranitve društvenega uradnika in sprejema uradnikov ljubljanske kreditne banke, češ, da ta predloga nista bila pravilno naznanjena. Resnica pa je, da je bil g. Vrtnik čisto pravilno naznanil predsedstvu samostojne predloge in sicer pismeno. Njihova vsebina je bila v dopisu čisto jasno očrtana, samo formulacija posameznih predlogov ni bila natančna. Pri drugih prilikah je to vedno zadostovalo, samo sedaj ne, ker ti predlogi g. Mayrju in Nemcem niso ugajali. Svojevoljnost nemške gospode se je posebno jasno pokazala pri predlogu, naj občni zbor ovzre odborov sklep, s katerim se je uslužbenem ljubljanske kreditne banke odrekel sprejem v društvo. Govornik je dokazal, da je odborov sklep popolnoma nepravilen. Iz cele vrste precedenčnih slučajev je razvidno, da je odbor za uslužbence kreditne banke imel posebno merilo, kajti sedaj so uslužbenici Mayrjeve banke vsi v društvu in se je ravno pred par tedni zopet eden sprejel. Tudi proti uslužbenem kreditne banke niso pred dvema leti ničesar imeli, sedaj nakret so iztaknili, da ne smejo biti sprejeti. Od kod ta sprememba? Če so uslužbenici kred. banke že preskrbljeni za svojo bodočnost, bi se jih moralo tem rajše sprejeti, ker bodo samo plačniki in ne bodo od društva ničesar potrebovali. Zanimivo je bilo poslušati nemške izgovore. Tako je na primer g. Mayr ob hrupni veselosti trdil, da njegova banka ni

banka. Po vsi sili je hotel dokazati, da je med njegovim bančnim podjetjem in med kreditno banko bistven razloček, tako da njegovi bančni uslužbenici pač spadajo v društvo, uslužbenici kreditne banke pa ne. Prepričani smo, da g. Mayr sam tega ne verjame, kar je trdil, ker je vendar vse eno, če je banka last kakoga posameznika ali last več oseb — delničarjev. Gospod Treun je debutiral z modrim tolmačenjem, da so društvena pravila silno stara, trgovski zakonik pa mlad, ergo naj se društvo drži pravil, ki ne govorijo o bankah nič. To je res, g. Treun, a pravila pravijo: glej zakon in tam se govori tudi o bankah. »Slovenec« je storil g. dr. Zarniku krivico, ko mu je očitel, da je v tem oziru potegnil z g. Mayrjem in Treunom. G. dr. Zarnik je člane le opozoril, da naj se obrnejo na nadzorovalno oblast. Kdor je pazno poslušal, je lahko spoznal, da je g. dr. Zarnik prepričan, da društvo mora sprejeti uslužbence kreditne banke in če tega ne stori, jo nadzorovalna oblast v to prisili. Tudi glede volitve dela »Slovenec« g. dr. Zarniku krivico. Predvsem moramo poudariti, da vodi volitve v načelništvu, ne zastopnik političnih oblasti. Načelništvo je torej imelo dolžnost preskrbeti vse kar treba, da se vrši volitev pravilno. To pa se ni zgodilo. Vedelo se je v naprej, da je v društvu nastalo veliko nasprotje, da bo volilni boj oster, a vendar načelništvo niti imenika članov ni pripravo. V odboru so 4 Nemci in 5 Slovencev. Nemška stranka si je brez dvoma nalašč pustila odprta vrata za slučaj, če bi bila na občnem zboru v manjšini. Računala je tako: če bomo po stari navadi brez kontrole volili — bo lahko volitvi ugovarjati in se ista razveljavila. Saj so se lahko naučili teh mahinacij od klerikalcev, ki so pri volitvah v okrajno bolniško blagajno tudi podobno postopali. Vzpričo temu je obžalovati, da so slovenski člani odbora preveč zaupali Nemcem in niso poskrbeli kar treba v varstvo interesa slovenskih članov. Volitev se je vršila kar po domače. Skrutinatorja gg. Kessler in Elbert sta postavila mehek klobuček na mizo in društveniki so metali vanj listke. Časih je bilo kar po šest do sedem rok v klobuku. Nemci, vedoč, da so v manjšini, so koj začeli vpiti: »Halt, das geht nicht so.« G. dr. Zarnik je prosil, naj se člani postavijo na eno stran dvorane, tisti, ki so oddali glasovnice, pa naj gredo na drugo stran, a tudi to ni šlo, ker je bil že cel kup listkov v klobuku. Vrata so bila odprta in ljudje so hodili notri in ven, tako da tudi ni več kazalo vrat zapreti. Bil je velik dirindaj in Nemci so koj začeli protestirati proti volitvi, češ, da ni garancije, da ni kdo od dal dveh listkov, skrutinator Elbert pa je izjavil, da ne more vedeti, če so vsi navzočni tudi člani društva. Povrh je nekdo vrzel v klobuk listek — zaklical »Ah, das ist nicht der Rechte« — vzel listek in šel. Če je vzel svoj ali kak drugi listek, to se seveda ne more reči. Vzpričo teh protestov in teh dogodkov je gosp. dr. Zarnik pač storil, kar je smatral za svojo dolžnost kot uradnik. Kdor je pravičen, bo priznal, da mora uradnik pred vsem storiti svojo uradno dolžnost tudi če ga boli srce. Napade, s katerimi si skuša »Slovenec« pridobiti simpatij med slovenskimi društveniki, pa g. dr. Zarnik čisto gotovo ni zaslužil. Ko bi bil pustil, da se volitev izvrši, bi jo bil pač magistrat razveljavil ali pa deželna vlada, dr. Zarnik bi pa bil — blamiran. Sicer so pa trgovski nastavitelji tako inteligentni ljudje, da že vedo, pri čem da so in kaj tiči za »Slovenčevimi« manevri. Z gosp. Baumgartnerjem se pomenimo jutri.

— Izlet slovenskega trgovskega društva »Merkur«. Kakor smo že poročali prireditelj društva v nedeljo dne 9. avgusta ob ugodnem vremenu izlet čez Vintgar na Bled s sledečim sporedom: Odhod iz Ljubljane južni kolodvor ob

7. uri 5 minut, prihod na Javornik ob 9. uri 25 min. ter takoj na to izlet v Vintgar, kjer bo skupni zajutek v restavraciji pri Žumru. Zatem odhod okoli jezera. Pred Prešernovim spomenikom poje društveni pevski zbor ter položi venec. Ob 2. uri popoldne skupno kosilo v restavraciji g. župana Peterlna na Bledu. Kuvert stane 1 K 60 h za osebo. Popoldne prosta zabava, petje, vožnja po jezeru itd. Odbor upa, da je vstregetel s prireditvijo tega izleta članom in prijateljem društva ter jih vabi k obilni udeležbi. Prijave za skupni obed, naznaniti je odboru vsaj do sobote, da nam bo mogoče vse potrebno ukreniti.

— Gospodinjstva žola c. kr. kmetijske družbe Kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se odpre šest letni gospodinjstva žola, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopiju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročno in strojno), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditvi nemškega jezika. Gojenke, ki bo sprejete v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razveljavilo, perilo, t. j. sploh za vse, 28 K, ali za ves tečaj 336 K. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo žolo, morajo: 1. dovršiti že 16 let; 2. izjemoma, v posebnem oziru vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših dečurk; 3. znati čitati, pisati in računati; 4. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 6. zavestati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe Kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjstvo žolo sprejemajo deklince, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

— Deželni odbor bo, kakor druga leta, tudi letos nakupil nekoliko plemenskih bikov iz domače reje ter jih proti polovični nakupni ceni razdelil občinam, ki nimajo potrebnega števila bikov. Biki morajo biti čistokrvni in 1½ leto stari ter se živinorejci, ki imajo take bika Muricodelske-Muriške, Belanske-Pingavske in Simodolske pasme na prodaj, povabljajo, da se pri podpisnem deželnem odboru zgleda in naznanijo tudi ceno, za katero hočejo bika deželi prodati. Biki se bodo kupovali v hlevu ter bo vsak prodajalec moral jamčiti, da je bik zdrav in za plemo sposoben. Oziralo se bo samo na one ponudbe, ki dajajo poročilo, da so živali res iz čistokrvnih rej; manj ugodne ponudbe se bodo takoj vrnille.

— Slovensko pevsko društvo »Vrnska Vila« priredi dne 9. avgusta t. l. ob 3. popoldne na vrtu gospe Šentakove zabavo s petjem in godbo. Vstopnina 20 kr. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Žalski diletantje uprizarjo v nedeljo dne 9. avgusta v dvorani g. Fr. Hodnika veseligrig »Muteo« in »Kje je meja?« Slavno pevsko društvo »Edinost« v Žalcu poje štiri moške in učiteljski zbor dva mešana zbora. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen ubogim žalskim šolarjem. K obilni udeležbi vabijo žalski diletantje.

— C. kr. deželni plačilni urad na Cesarja Josipa trgu št. 1 v Ljubljani bo dne 17. in 18. avgusta 1903 zaradi glavnega snajenja uradnih prostorov strankam zaprt.

— Preselitev gostilne Zajčeve. Gostilna gosp. Zajce na Rimski cesti se preseli 5. t. m. iz št. 4 na št. 24 na isti cesti. Več je videti v tozadevnem naznanilu v včerajšnjem »Slov. Narodu«. Zajčeva gostilna je dobroznana ter se sama priporoča.

— V zaporu okradena. Beradiči Mariji Jerasovi je včeraj v zaporu na magistratu neka vlačuga, ki je bila z njo zaprta, ukradla krilo in jo odnesla, ko so jo odpravili po odgonu.

— V Ljubljano padel je danes ponoči na poti za bolnišnico

slikarski pomočnik Josip Kobald iz Most Mož se ga je bil preveč nasrkal. V vodi se je stresnil in začel klicati na pomoč. Dva vojaka, ki sta bila na straži pri prišilni delavnici, sta slišala upitje in mu prišla na pomoč.

— V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 93 Slovencev in 45 Hrvatov. Policija je na južnem kolodvoru prišla dva fanta, ki sta nameravala pobegniti z drugimi izseljenci v Ameriko, pa še nista zadostila vojaške dolžnosti. Oba fanta sta imela napačna potna lista.

— Najdeno. Sprevednik Josip Firbas, stanujoč v Spodnji Šiški št. 61, je našel včeraj zvečer v Lattermanovem drevooru žensko jopico.

— Meteor. mesečni pregled. Minolega meseca malega srpana je bilo vreme zelo spremenljivo, zdaj vroče in suho, zdaj zelo hladno in mokro. — Opazovanja na toploti dajo povprek v Celzijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 15,5°, ob dveh popoldne 23,5°, ob devetih zvečer 18,0°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 19,0°, za 0,7° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 734,8 mm kot srednji zračni tlak, za 12 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 16. padlo je pa 220,0 mm dežja. — Med vetrovi sta prevladovala jugozahodni in jugovzhodni.

— Koncert. Godba na lok pod vodstvom g. kapelnika Majcen a, vrši se danes zvečer ob 1/2 9 uri v kavarni »Valvasora«. Vstop prost.

— Najnovejše novice. Velika nesreča na železnici Blizu postaje Trošič na izhodni gališki železnici se je odrgalo od tovnega, vlaka 12 s kamenjem obloženih voz ki so trčili ob osebni vlak ter ga zdrobili. Ubilih je baje 30 oseb, težko ranjenih pa 52 — Zdrav kraj. V občini Donnersbachwald na Gorenjem Štajerskem letos še niso imeli nobenega mrliča, dasi je občina prav velika. — Kossuthovci v ogrski armadi. V neki kavarni v Budimpešti sta pela dva podčastnika Kossuthovo himno. Neki major ju je vsled tega posvaril, a ker sta mu osorno odgovarjala, udaril je enega s sabljo. Podčastnika sta šla naravnost k polslancu Eötvösu, ki bo zaradi dogodka interpeliral v državnem zboru. — Edison je pri poskusih z Röntgenovimi žarki skoraj popolnoma oslepel. — Boj s kaznenci. Kaznenci v Sulvanu v Ameriki so ulomili iz ječ. Pri zasledovanju so se spopadli s policisti ter štiri ubili. — Svinja je požrla otroka v Molovini. Kmetica Stankov je namreč pustila pet tednov staro dete v zibelki na dvorišču, kamor so prišle svinje ter požrle otroka. — Dr. F. Potočnjaku se je končno dostavila obtožnica zaradi motenja javnega miru po § 65 kaz. zak.

— Rimski krojači pred papeževim izvolitvijo. Največ opravka med papeževimi smrtjo in izvolitvijo novega papeža imajo v Rimu krojači. Treba je v največji naglici napraviti žalne obleke za mnogobrojne domače in tuje duhovnike. Kakor znano, nosijo kardinali rdečo obleko, njihova žalna obleka pa mora biti vijoličasta. Papežev dvorni krojač pa mora vrhutega še izgotoviti tri bele papeževe obleke, in sicer eno majhno, eno srednjo in eno veliko. To pa zato, da se novozvoljenemu papežu vsaj ena obleka za silo prileže.

— Predniki Mac Kinleya. V severni Irski stoji še danes bolha hiša, ki ima napis W. McK. 1765. Tu so bivali predniki umorjenega ameriškega predsednika Mac Kinleya. Bili so to za svobodo Irske navdušeni možje. Za časa irske revolucije leta 1798 je bila ta hiša skladišče orožja in streliva. Takratni gospodar Francis Mac Kinley se je pripravljaj tajno za vojsko proti Angležem, a Angleži so ga vjeli ter ustrelili. Zadnji gospodar se je izselil v Ameriko v začetku 19. stoletja. Ščasoma so popolnoma pozabili na svojo nesrečno domovino.

— Jeruzalem v Ameriki. V St. Louis je bil 11. julija formalno posvečen kos sveta, 10 orolov v obsegu, na katerem bo stalo mesto Jeruzalem. Svet je vzvišen in na njem bo postavljeno pravo mesto, popolno narejeno po starodavnem mestu Jeruzalemu v Palestini. Stalo bo skoro poldrug milijon dolarjev ter bo eden najznamenitejših točk na velikanski svetovni razstavi v St. Louisu. Posvečenje in polaganje ogelnega kamena se je vršilo z veliko slovesnostjo vzhodnih obredov.

— Morska bolezen pri živalih. Marsikdo bi mislil, da morska bolezen prizanaša živalim, a temu ni tako. Kakor poroča neki potnik, ki je imel na potovanju čez Atlantski Ocean priliko opazovati na krovu dotične ladije večjo menažerijo, francoskemu listu »L'Independant Remeis«, je severni medved edina žival, ki gre z veseljem

na ladjo; vsi njegovi sopotniki v živalski podobni pa se branijo, vsak po svoji moči, kakor bi že naprej stlutili, kaj jih čaka na morju. Z groznim lajanjem, tulenjem in mijačkanjem izražajo svojo nevoljo in to traja toliko časa, dokler morska bolezen ne zaključi tega neprijetnega koncerta. Najbolj med vsemi trpi tiger. Z v srce segajočim cvilenjem naznanja, da mu gibanje ladije ni po godu. Ves čas si drgne trebuh z mogočno sapo in očisti se mu neprenehoma solze. Tudi konji morajo dosti prestati vsled te bolezni, dočim voli prav heroično prenašajo razne težave morskega potovanja. Slon pa je ravno tako občutljiv kakor tiger, čeprav se to ne strinja prav z njegovo gigantsko postavo. A ta velikan se saj pusti zdraviti. Vsak dan dobi vedro sladke vode in dva litra žganja, kar mu lajša in slednjič prežene notranje težave. Žirafa, katero bi marsikdo imel za zelo občutljivo, pa se počuti izvstno na morju. No, opica ostane na ladiji razposajena; že en oreh zadostuje, da jo spravimo zopet v dobro voljo. Morska bolezen je prav nič ne ovira, da ne bi kazala tudi na ladiji svoje gibčnosti in ne uganjala različnih norosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rim 4. avgusta. Danes dopoldne, torej pri sedmi volitvi, je bil patrijarh v Benetkah, kardinal Josip Sarto, izvoljen papežem rimsko-katoliške cerkve. Skrutinij je bil končan ob polu 12 uri. Ko se je pokazalo, da ima kardinal Sarto dve tretjini vseh glasov, je bilo odstranjen »nebo« pri vseh sedežih navzočnih kardinalov in je ostalo samo nad Sartovim sedežem. Čim je bil skrutinij končan, je stopil kardinal kamerlengo Oreglia pred kardinala Sarta in ga vprašal, če sprejme volitev. Sarto je odgovoril, da jo sprejme in da se bo imenoval Pij X. Sarto je potem pred altarjem sikstinske kapele opravil kratko molitev, na kar so ga kardinali pozdravili kot papeža.

Med tem ko je kardinal Macchi iz loggije sikstinske kapele naznanil zbranemu občinstvu izvolitev novega papeža, je ta oblekel papeški ornat in se vrnil v sikstinsko kapelo. Kardinal Oreglia je papežu izročil ribiški prstan, nakar so kardinali poljubili papežu nogo in roko, papež pa je vsakega kardinala poljubil na lice. Ob 12 uri 16 minut je papež stopil v notranjo loggijo Petrove cerkve in dal zbrani množici apostolski blagoslov. Občinstvo je papeža prijazno pozdravilo. Koj po izvolitvi je bil novi papež snel svojo kardinalsko čepico in jo del na glavo tajniku konklave, Merryju, ki je s tem postal kardinal.

Rim 4. avgusta. Novi papež se je rodil v Riese-u pri Trevisu dne 2. junija 1835. l. kot sin preprostit starišev. Bogoslovje je zvršil v Trevisu in v Padovi, potem pa bil župnik v raznih manjših krajih okrog Benetk in končno ravnatelj semenišča v Trevisu. Kardinal Parocchi mu je pomagal, da je postal l. 1884. škof v Mantovi. Leta 1893. je bil imenovan patrijarhom v Benetkah in obenem kardinalom. Vlada ga dolgo časa ni hotela potrditi, a ne iz osebnega nasprotja, nego iz nasprotja do kurije. Sarto ni bil doslej politično pronanciran, vendar se ve, da je pristaš kardinala Rampolle.

Dunaj 4. avgusta. V čeških krogih se trdi, da postane sekcijski šef v naučnem ministrstvu Jos. Kaura češki minister.

Budimpešta 4. avgusta. Listi poročajo, da se pritiska na profesorja psihijaterije na tukajšnjem vseučilišču, naj potrdi, da je grof Ladislav Szapary slaboumen.

Gospodarstvo.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juliju 1903 je 206 strank vložilo 69.152 K 28 h, 163 strank vzdignilo 60.430 K 76 h, 21 strankam se je izplačalo posojil 15.180 K, denarni promet 285.314 K 23 h.

Borzná poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 4. avgusta 1903.

Nalozbeni papirji.	Dinar	Biljo
4 1/2% majeva renta	100.35	100.75
4 1/2% srebrna renta	100.90	101.10
4 1/2% avstr. krona renta	100.65	100.85
4 1/2% zлата	120.85	121.05
4 1/2% ogrska krona	99.90	99.90
4 1/2% zлата	120.05	120.25
4 1/2% posojilo dežele Kranjske	99.75	100.75
4 1/2% posojilo mesta Spletja	100.00	100.00
4 1/2% Zadra	100.00	100.00
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1903	101.10	102.10
4 1/2% češka dež. banka k. o.	99.60	100.00
4 1/2% z. o.	99.60	100.55
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b.	101.00	101.75
4 1/2% pešt. kom. k. o. z.	106.45	107.45
4 1/2% 10% pr.	101.00	102.00
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101.00	101.00
4 1/2% ogr. centr.	101.00	102.00
4 1/2% deželne hranilnice	100.10	101.00
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100.00	101.00
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100.00	101.00
4 1/2% češke ind. banke	100.00	101.00
4 1/2% prior. Trst-Forč. lok. žel.	88.50	99.75
4 1/2% dolenskih železnic	99.50	100.90
4 1/2% juž. žel. kup. 1/2 1/2	305.00	306.90
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	100.60	101.30
Srečke.		
Srečke od leta 1854	170.00	179.00
1860	183.00	185.50
1864	246.00	251.00
1868	166.00	158.50
1872	288.00	293.00
1876	278.00	282.00
1880	259.00	263.00
1884	87.00	89.00
1888	122.50	123.50
1892	18.90	19.90
1896	434.00	438.50
1900	83.00	87.00
1904	80.00	82.00
1908	72.00	75.50
1912	54.00	55.00
1916	26.60	27.60
1920	68.00	72.00
1924	80.00	85.00
1928	458.00	462.00
1932	81.00	82.00
1936	663.00	670.00
1940	273.25	274.25
1944	661.00	662.00
1948	732.50	733.50
1952	251.00	252.00
1956	640.00	650.00
1960	362.50	363.50
1964	1612.00	1620.00
1968	454.00	455.00
1972	376.00	380.00
1976	352.00	353.00
1980	149.00	152.00
1984	11.33	11.38
1988	19.05	19.08
1992	23.48	23.54
1996	23.92	24.00
2000	117.40	117.60
2004	95.20	95.40
2008	252.75	253.75

Žitne cene v Budimpešti.

dne 4. avgusta 1903.

Termin.

Žitnica za oktober	za 50 kg	K	734
1. maj 1904	50	7	56
1. oktobar	50	6	17
1. maj 1904	50	6	39
1. avgust	50	6	23
1. maj 1904	50	4	89
1. oktobar	50	5	25

Efektiv.

2 1/2 vinarja višji.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. avgusta: Neža Brenčič, dnarica, 68 let, Radeckega cesta št. 11, Marasmus. — Neža Proft, čuvajeva žena, 79 let, Založnijske ulice št. 9, ostarelost. — Ivan Strekelj, črevijarjev sin, 8 mes., Kladezne ulice št. 13, jetika.

V hiralnici:

Dne 31. julija: Josip Pavčič, cerkvenik, 64 let, otrpnenje hrbtne možga in pljuč.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 806.2. Srednji srčni tlak 736.9 mm.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrvi	Nebo
3. 9. zv.	730.5	18.8	sl. jz. zahod	sk. oblak.	
4. 7. zj.	733.2	16.5	sl. svzh.	skoro jas.	
5. 2. pop.	734.5	24.2	sr. jug	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 19.5°, normale: 19.6°. Mokrina v 24 urah: 3.4 mm.

Hišno upravnništvo „Slovenske Matice“

ima na prodaj

več oken

notranjih in zunanjih, z žaluzijami vred.

Več se izve pri hišniku **Fran Perdano** na Kongresnem trgu št. 7, pri tleh na dvorišču. (2004—1)

V novi hiši v Kolodvorski ulici v bližini državnega kolodvora v Spodnji Šiški

se oddajo poceni s 1. novembrom t. l. **lepa, prijazna**

stanovanja

z uporabo kopalne sobe in vrta.

Pojasnili daje lastnik **Karol Gregorič** v Celju ali pa **ravnateljstvo kranjske stavbene družbe** v Ljubljani. (1957—5)

V Seidl-ovi hiši v Sp. Šiški

odda se za november-termin

več stanovanj.

Povpraša naj se pri g. **Josip Seidl** v Sp. Šiški. (1981—2)

Koračnica

iz operete „Amazonke“

za klavir zložil **Viktor Parma**

je izšla 2. julija t. l. v „Mouih akordih“ (III. letnik) 7. zvezek — Maročnina: 8 kron na leto. (154)

Lepo stanovanje

štiri sobe s pritliklinami in kopelj, celo prvo nadstropje, se odda za avgust, eventualno november-termin v **Mayer-jevi vili, Levstikove ulice št. 2.**

Vila je užitninskega davka prosta. Pojasnila istotam. (2003—1)

Ženitninska ponudba!

Udovec nadužitelj na deželi, 50 let star, s 2200 kronami letne plače in s prostim stanovanjem, želi v zakon gospico ali vdovo brez otrok od 30 do 35 let staro. (2002—1)

Resne ponudbe s sliko naj se blagovolijo rekomandirano dopošljati pod „Dobra gospodinja“, poste restante, Žužemberk.

Prodaja iz konkurznega sklada!

Iz konkurznega sklada bivšega trgovca g. **Matije Menič** iz Št. Jarneja na Dolenjskem se proda celotno skladišče trgovinskega blaga, obstoječe iz špecerijskega, galanterijskega in manufakturnega blaga, toda brez jamstva konkurzne mase.

Zaloga cenjena je sodno na 8970 K 64 vin. in se proda en bloc tistemu, kateri bo največ ponudil, toda ne pod cenilno vrednostjo.

Kupci naj blagovolijo podati svoje ponudbe do 8. avgusta 1903 dopoludne ob 10. uri, pisмено na roki dr. **Josipa Kušarja**, odvetnika v Ljubljani, Vegove ulice št. 6, kot sodno izkazanega zastopnika upravitelja konkurznega sklada.

S ponudbo je položiti varščino 900 K. — Konkurzno upraviteljstvo si pridrži pravico, ponudbe v 8 dneh odobriti ali odkloniti.

Inventarni zapisnik je na ogled pri **c. kr. okrajnem sodišču v Kostanjevici**, oziroma pri podpisnem v Ljubljani, Vegove ulice št. 6. (1995—2)

Dr. Josip Kušar.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri zj. osebni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri 45 m ponoči osebni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal v Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 45 m ponoči osebni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Restavracija „pri črnem orlu“.

P. n.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem z današnjim dnem prevzel „Vorspernigovo“ restavracijo

v Gosposki ulici šte. 3,

katero bom nadalje vodil pod imenom (1972—2)

restavracija „pri črnem orlu“.

Točil bodem izborna Steinfeldsko marčno pivo iz pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu, dalje pristen čvček iz Gadove peči, Ljutomerčana, refoško, rizling i. t. d.

Postregel bom nadalje slavnemu občinstvu z izborno in ceno kuhinjo.

K mnogobrojnemu obisku vabita najvljudneje

Ana in Štefan Miholič.

Restavracija „pri črnem orlu“.

Gospica

ki je s prav dobrim vspehom dovršila trgovski kurs, želi službe kot komptuaristinja. (1941—4)

Ponudbe s pogoji blagovolijo naj se dopošljati pod K. K., poste restante Dvor pri Žužemberku.

Komi

špecerist in železninar, 24 let star, želi svojo dosedanjjo službo premeniti. (1997—1)

Naslov pove upravnništvo »Slovenskega Naroda«.

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna priprava za uničenje teh škodljivcev je ameriški

„Tanglefoot“.

En sam list jih vjame in obdrži do 2000. Dobi se v vseh trgovinah po 10 vinarjev list. (11—175)

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Učenca

iz poštene hiše, starega 12—14 let sprejme trgovina z mešanim blagom

(2001—1) **J. Kranjc** trgovec v Borovnici.

Kot blagajničarice

ali pa 1998-1

kot kontoristinje

želi vstopiti dve trgovsko izobraženi gospici, vešči slovenskega, nemškega in deloma italijanskega jezika

Naslov pove in ponudbe vsprejema upravnništvo »Slov. Naroda«.

Lepo

stanovanje

na vogalu Kongresnega trga in Vegovih ulic, v drugem nadstropju, obstoječe iz 5 sob in pritliklinami, se odda takoj ali pa

s 1. novembrom t. l.

Povpraša se v upravnistvu »Slov. Naroda« ali pa pri hišniku v istej hiši.

Henrik Lindtner

kontrolor deželne bolnice

Marjanica Lindtner rojena Laharner

poročena

Ljubljana, dne 4. avgusta 1903.

Brez vsakega posebnega naznanila.

(1999)

Pozor!

Pozor!

Prostori

na Kongresnem trgu št. 12 v Ljubljani

v kojih se sedaj nahaja „Narodna Tiskarna“ (1996—1)

oddajo se s 1. novembrom 1903, event: pozneje

v najem.

Prostori se dajo porabiti deloma kot privatna stanovanja, deloma pa so primerni za skladišča, kavarno ali restavracijo.

Izredno ugodna lega!

V novi stavbi

v Predilnih ulicah

se oddajo za avgust-termin elegantna, svetla in suha

stanovanja

s 3 in 4 sobami, kopalnimi in poselskimi sobami z vso pritliklino (prostorne podstrešne stanice) balkon in hodnik za čiščenje, upeljana električna razsvetljava in poraba dvorišnega parka.

Več se izve vsak dan od 11. ure dopoludne do 4. ure popoldne pri **Frideriku Stark**, Bleiweisova cesta šte. 20, III. nadstropje, levo, ali pa v pisarni gosp. **F. Supančič-a**, Rimska cesta šte. 20. (860—13)

Naznanilo.

Her sem v zvezi z izborno in zmožno turdjo, sem v položaju oddajati

dobro in po ceni
konfekcijsko blago za gospode in dame.

Vabim s tem p. n. občinstvo k nakupu.

(2000—1)

O. Bernatovič.